

Asia: VN/23886/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026-2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pyydettyinä lausuntona luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026–2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Verohyvityksen soveltamiskynnys tulee mitoittaa Suomen investointiympäristöön nähden tarkoituksenmukaiseksi. Korkea kansallisesti asetettu alaraja heikentää instrumentin vaikuttavuutta erityisesti energiatehokkuus-, päästövähennys-, prosessimuutos-, pilotointi- ja demonstraatioinvestoinneissa.
- Investointiohjelman huomioon ottaminen soveltamiskynnyksen arvioinnissa on perusteltua. Jatkovalmistelussa on kuitenkin varmistettava, että tekninen toteutus tukee tehokkaasti instrumentin ilmasto- ja talouskasvutavoitteita eikä tarpeettomasti rajoita sen vaikuttavuutta.
- Vähähiilisen vedyn vauhdittaminen osana verohyvityksen soveltamisalaa on tärkeää. Vetyyn liittyvät ratkaisut voivat olla keskeinen osa teollisuuden vähähiilistämistä, energiajärjestelmän joustavuutta ja uuden puhtaan tuotannon rakentumista.

Metsäteollisuus ry pitää perusteltuna, että Suomi ottaa käyttöön uuden puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksen. Ehdotettu verohyvitys on rakenteeltaan pragmaattisempi kuin vuonna 2025 käyttöön otettu instrumentti, ja sillä on siten paremmat edellytykset tuottaa todellisia

investointivaikutuksia. Tämän tavoitteen toteutuminen kuitenkin edellyttää, ettei instrumenttia kavenneta tarpeettomilla kansallisilla rajauksilla.

Suomen kilpailuasema teollisista investoinneista on heikentynyt valtiontukikilpailun kiristyessä. Samalla Suomen julkisen talouden liikkumavara on rajallinen. Tästä syystä käytettävissä olevien instrumenttien tulee olla mahdollisimman tehokkaita ja aidosti investointipäätöksiä tukevia. Jos kansallinen soveltamisala tai tukikelpoisuuden kriteerit asetetaan liian kapeiksi, vaarana on, että investointeja joko lykkääntyy tai ne toteutuvat Suomen sijasta muualla.

Metsäteollisuus ry pitää ongelmallisena erityisesti verohyvityksen korkeaa soveltamiskynnystä, jonka mukaan hyvityskelpoisten kustannusten on ylitettava 50 miljoonaa euroa. Teollisuuden puhtaan siirtymän investoinnit eivät käytännössä koostu vain yksittäisistä erittäin suurista hankkeista, vaan myös vaiheittain toteutettavista energiatehokkuus-, prosessimuutos-, pilotointi- ja demonstraatioinvestoinneista. Juuri näillä investoinneilla on usein merkittävä vaikutus päästöjen vähentämiseen, tuotannon uudistumiseen ja uusien teknologioiden kaupallistamiseen. Tämän vuoksi myös nykyistä kynnysarvoa pienemmät hankkeet tulisi huomioida ottamalla ne verohyvityksen piiriin.

Vuoden 2025 verohyvityksen toimeenpanosta saatu kokemus tukee tarvetta tarkistaa instrumentin rakennetta. Käytännössä myönnetty tuki kohdistui pääosin energian tuotanto- ja varastointihankkeisiin, kun taas teollisuuden vähähiilistämistä, energiatehokkuutta ja tuotannon uudistamista edistävät investoinnit eivät juurikaan näkyneet kohdentumisessa. Tämän vuoksi on perusteltua muuttaa instrumentin ehtoja siten, että verohyvitys voi edellistä paremmin edistää myös useista osahankkeista muodostuvat investointikonaisuudet ja niiden yhteiset ilmasto-, uudistumis- ja kasvuvaikutukset.

Tätä taustaa vasten investointiohjelmatasoinen määritelmä soveltamiskynnystä arvioitaessa on perusteltu. Sen ehtoja ei kuitenkaan tule muotoilla niin kapeiksi, että investointihyvityksen vaikuttavuus jää jälleen rajalliseksi. Lailla tavoiteltujen ilmasto- ja talouskasvuhyötyjen toteutuminen ei käsityksemme mukaan ole riippuvainen investointien teknisestä samankaltaisuudesta, eikä tällaisen rajauksen tulisi estää investointihyvityksen saamista.

Metsäteollisuus ry pitää myös tärkeänä, että vähähiilinen vety otetaan mukaan verohyvityksen soveltamisalaan. Vetyyn liittyvät ratkaisut voivat olla keskeinen osa teollisuuden vähähiilistymistä, energiajärjestelmän joustavuutta ja uuden puhtaan tuotannon rakentumista. Järjestelmän tulee tältä osin olla ennakoitava ja investointeja ohjaava.

Puhdas verkkosähkö on Suomelle kilpailuetu, jota pitäisi pyrkiä hyödyntämään maksimaalisesti. Suomen poikkeuksellisen puhtaalla verkkosähköllä voitaisiin muun muassa tuottaa vähähiilistä vetyä, mikä edistäisi vetytalouden kehittymistä sekä teollisuuden vähähiilistämistä. Vähähiilisellä

vedyllä viitataan vetyyn, jonka tuotannossa on käytetty uusiutuvien lisäksi tai niiden sijaan myös muita CO2-vapaita sähköntuotannon muotoja, kuten ydinvoimaa.

Metsäteollisuus ry katsoo, että ehdotettua sääntelyä tulee vielä tarkistaa edellä esitetyiltä osin, jotta verohyvityksestä muodostuu aidosti kilpailukykyinen, investointeja vauhdittava ja teollisuuden uudistumista tukeva instrumentti.

Tanhuanpää Krista
Metsäteollisuus ry